

Ezanı dinleme âdâbı

Bursa'dan okuyucumuz: “Ezanı dinleme adabı nedir? Bir yerde sohbet yapılırken sohbeti kesip ezanı dinlemek mi, yoksa sohbete devam etmek mi daha iyidir?”

Ezan-ı Muhammedî (asm) şeâirdendir, yani bir beldenin İslâm beldesi olduğunun en mümtaz alâmetidir. Ezan okunurken lüzumsuz işleri bırakmak, ezanı dinlemek ve ona icabet etmek sünnettir. Nitekim Resûlullah Efendimiz (asm) “Ezanı işittiğiniz zaman, müezzine icabet edin” buyurmuştur.¹

Müezzine icabet nasıl olmalıdır?

Müezzin Allah'ın ismini ve Tevhid dâvâsını kâinata ilân etmektedir. Allah'ın ismini ve Tevhid davasını ilân etmekse, kâinatın ve insanlığın yaratılışının gayesidir.² Allah'ın rubûbiyetine karşı, yeni bir ibadet etme vaktinin girdiğini ezanla anlıyoruz ve içimiz derin bir huşu ile doluyor. Tevhîd-i İlâhînin böyle bir vakitte ilân edilişi ruhumuzu yeniden ihyâ etmeye yetiyor. Böyle yüksek bir gayenin beyanı olan ezanı dinlerken, ruhumuzda meydana gelen saygı ve haşyeti ise ancak, müezzinle birlikte ezan cümlelerine iştirak etmek ve ezandan sonra “vesile” duâsını okumakla sükûnete ulaştırabiliriz.

Bu açıdan; ezanı ve kameti dinleyen kimsenin, ezan ve kametin sözlerini içinden tekrar etmesi sünnettir. Müezzin, “Hayye ale's-salâh” ve “Hayye ale'l-felâh” derken, bu esnada içimizden, “Lâ havle velâ kuvvete illâ billâhi'l-aliyyi'l-Azîm” demek sünnettir. Ezan bittikten sonra, “vesile” duasını okumak sünnettir. Bu duayı okumak Şafiî'lere göre kametten sonra da sünnettir. Vesile duası şudur: “Allâhümme rabbe hâzihi'd-da'veti't-tâmmeh. Ve's-salâti'l-kaimah. Âti seyyidenâ Muhammedeni'l-vesîlete ve'l-fazilete ve'd-derecete'r-raffî'ate'l-âliyeh. Veb'ashü makâmen mahmûdeni'llezî va'adteh. İnneke lâ tuhlifu'l-mîad.”

Meâli şöyledir: “Ey şu mükemmel davanın ve kılınacak namazın Rabbi olan Allah'ım! Efendimiz Muhammed'e (asm) vesileyi (Şefaati ve Cennette en yüksek makamı), fazîleti ve en yüksek dereceyi ver. O'nu vaadettiğin Makam-ı Mahmûd'a ulaştır. Hiç şüphesiz Sen, vaadinden dönmezsün.”

Ve bir müjde: Resûlullah Efendimiz (asm) buyurmuştur ki: “Ezanı işitince vesile duâsını okuyan hiçbir kimse yoktur ki, Kıyamet günü bana onun için şefaet etmek vacip olmasın!”³

Bu hadisin tefsiri sadedinde, Bedüzzaman hazretleri (ra) Makam-ı Mahmud’un ne olduğunu ve ehemmiyet derecesini şöyle beyan eder: “Nebî-i Zîşan’ın (asm) Makam-ı Mahmud’u İlâhî bir mâide ve Rabbânî bir sofrâ hükmündedir. Evet, tevzi edilen (dağıtılan) lütuflar, feyizler, nimetler o sofradan akıyor. Resul-i Zîşan’a (asm) okunan salâvat-ı şerife, o sofraya edilen davete icabettir.”⁴

Müezzine icabet etmeyi, ezan okunduğu esnada ezanı saygıyla dinlemek, ezanın doğruluğunu ve ehemmiyetini kalben hissetmek ve kabul etmek, gerekli duaları okumak ve namaz için cemaate iştirak etmek şeklinde anlamak mümkündür. Bu şekillerden hepsi periyodik bir sıra ile yapılabileceği gibi, o esnada imkânlarımız elverdiği ölçüde yapabildiklerimizi yapmak, hiç olmazsa içimizden derin bir saygı ve haşyet duymak da icâbet kavramının kapsamı dâhilindedir. Mümkünse namaz için cemaate iştirak etmeyi ezana icabetin en anlamlısı olarak değerlendirmelidir.

Ezan ile kamet arasında dua etmeyi de önemli bir satır arası notu olarak iletelim. Peygamber Efendimizin (asm) bu konuda da müjdesi vardır: “Ezan ile kamet arasında yapılan dua reddolunmaz.”⁵

Ezan okunurken alelâde konuşmak uygun olmaz. Ancak önemli bir mes’eleyi konuşurken, sözümüz veya mevzûmuz yarım kaldı ise, veya mühim bir sohbet esnasında sözümüzü bitirmek üzere isek bitirmeye çalışmakta; veya âcil olan bir işimizi takip etmek ve sonuçlandırmaya çalışmakta bir sakınca yoktur. Ezan esnasında zaruretten dolayı tuvalette bulunmak veya abdest hazırlığı için tuvalete girmekte de bir mahzur yoktur. Ancak mümkünse abdest hazırlığını ezandan önce yapmak daha iyidir.

Bütün bu işlerimiz ve önemli meşguliyetlerimiz esnasında mümkün olan saygıyı ve haşyeti içimizden de göstermek ve okunan ezandan manevî haz duymak mümkündür.

Dipnotlar:

1- Buhârî, Ezan, 7

2- Mektûbât, S.386

3- İbn-i Mâce, Ezan, 4

4- Mesnevî-i Nûriye, S. 76

